

FUNDACIÓ JOSEP COMAPOSADA-SINDICALISTES SOLIDARIS

MEMÒRIA 2020

INTRODUCCIÓ

L'any 2020 ha representat un punt d'inflexió; la sindèmia de la covid-19 ha sacsejat el món sencer colpejant greument tots els àmbits de la vida de les persones, provocant canvis estructurals i relacionals en les activitats del dia a dia. La salut ha sigut un bé preuat que ha calgut preservar i ens hem debatut en un fràgil equilibri entre la prevenció del virus i continuar avançant en els nostres projectes personals i col·lectius.

Sindicalistes Solidaris no ha estat aliè als canvis provocats per la covid-19 i en cada moment hem anat adaptant i transformant les nostres activitats per tal de seguir sent l'eina útil, dins del món de la cooperació internacional, que està al costat dels treballadors i treballadores d'arreu del món.

Des de la nostra entitat, seguim concretant la nostra tasca dins del marc de referència de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 8, que promou el treball digne i un creixement econòmic sostingut. Això ens ha permès guanyar en eficiència interna, ja que fem una feina més especialitzada, i també en coherència externa, perquè sumem la nostra tasca a la d'altres institucions que treballen en els mateixos objectius.

Configurant la nostra activitat en el context de la concreció que l'OIT fa del treball digne: crear llocs de treball, garantir els drets dels treballadors, estendre la protecció social i promoure el diàleg social, hem seguit teixint ponts amb el sindicalisme de la riba sud de la Mediterrània i de l'Amèrica Llatina.

Aquest any, a El Salvador les cooperatives flequeres situades en comunitats marginals dirigides bàsicament a dones, van quedar molt malmeses, ja que a la pandèmia s'hi van sumar els estralls de la tempesta tropical Amanda i dels huracans Iota i Greta. Per això, van rebre l'impuls d'una campanya d'emergència que fa nodrir de matèries primeres, materials de prevenció i sanitaris i formació per prevenir el contagi de la covid-19 tant entre les membres de les cooperatives com als membres de les comunitats.

També a El Salvador, seguim treballant en l'enfortiment d'organitzacions sindicals a les maquiles i en l'economia informal o de treballadors/ores per compte propi, a través dels agents per al treball digne. Amb la creació de l'Espai Dona avancem amb un triple objectiu: defensar els drets de les treballadores, formar-les i donar-los oportunitats d'un treball digne. En el cas que les treballadores siguin acomiadades a causa de la seva activitat sindical en el marc dels projectes executats, tindran l'oportunitat d'entrar a formar part d'alguna de les noves cooperatives que s'estan constituint.

També hem avançat en l'execució de projectes de treball digne per a mestres i docents que reben coneixements sobre salut sexual reproductiva perquè puguin treballar en aquest àmbit amb el seu alumnat, que té uns alarmants índexs d'embarassos de nenes i adolescents.

Al Marroc, també amb el mateix criteri, duem a terme dos projectes per tal d'afavorir la participació de dones i joves dins del sindicalisme, de les empreses i de la societat. A través de formació i mobilitzacions als carrers, s'empoderen aquests dos col·lectius claus per assolir un treball digne en equitat de condicions entre tots els membres de la societat. Aquests projectes

també s'han hagut de modificar i adaptar-los a formats virtuals a causa de les restriccions decretades arran de la pandèmia.

Durant aquest any, hem tornat a contactar amb les organitzacions sindicals del Perú amb l'objecte de treballar amb elles en la configuració d'un projecte que ens permeti implementar en aquest país la lluita pel treball digne i una millora en els drets dels treballadors i treballadores.

D'altra banda, destaquem que hem reforçat la nostra presència en el territori participant en els consells de cooperació locals, i estenent i difonent els valors de la solidaritat mitjançant exposicions i publicacions. Especial esment mereix la col·laboració entre la Fundació i la Diputació de Barcelona en l'àmbit de l'educació per la solidaritat. Han estat nombroses les exposicions que de manera coordinada hem fet amb aquesta institució arreu de les comarques barcelonines, amb considerable èxit. Moltes de les accions que es desenvolupaven dins del marc d'aquest projecte s'han fet de manera telemàtica i les exposicions s'han adaptat dins d'una nova Sala d'Exposicions Virtual.

Per últim, volem destacar l'edició dos llibres relacionats amb la difusió dels ODS: *Enrotlla't amb els ODS*, per a joves dels darrers cursos de l'ESO i *Implica't amb els ODS*, per a un públic més general.

PROJECTES ACABATS**AMÈRICA CENTRAL****Xarxa de Cooperatives pel Treball Digne a El Salvador 2017-2020 (fase III)**

Aquest programa triennal, dividit en tres fases d'un any cadascuna, que es va iniciar a principis de setembre de 2017, consisteix en la creació d'una xarxa de cooperatives especialitzades en l'elaboració de pa i pastisseria. Enguany, amb aquesta tercera fase donem per finalitzat el programa.

Per fer-ho possible, en cada fase es van adquirir uns forns per elaborar el pa i les pastes, que posteriorment han quedat en propietat de les cooperatives mitjançant un conveni signat entre les parts. En el procés d'aprenentatge tècnic d'elaboració de pa, pastes i pastissos, cada grup va posar en pràctica els coneixements adquirits produint i comercialitzant els primers productes, i van poder començar el procés productiu ja abans d'haver finalitzat la capacitat.

Els beneficiaris inicials dels forns solidaris replicaven la formació tècnica cap a altres membres de la comunitat i/o comunitats limítrofes i es van posar a la disposició d'aquests tant el forn solidari com els utensilis, previ acord entre les parts interessades.

En aquesta última fase s'han creat quatre noves cooperatives a Chalchuapa, Tonacatepeque, Aguilares i San Salvador, que s'afegeixen a la Xarxa de Cooperatives pel Treball Digne, fet que comporta un total de 27 cooperatives al llarg d'aquests tres anys. També s'ha brindat suport i acompanyament a grups que anteriorment havien estat beneficiats amb forns solidaris, finançats per diversos ajuntaments i entitats. S'ha realitzat, en aquesta fase, un mòdul de formació de comptabilitat i comercialització, que es va detectar com a necessari per consolidar la viabilitat de les cooperatives de les dues primeres fases.

Però aquesta tercera fase ha patit les conseqüències de la pandèmia de la covid-19 i el calendari d'execució i les activitats s'han vist alterats. Així mateix, també cal tenir en compte que durant el darrer tram del projecte, El Salvador ha patit almenys tres tempestes tropicals i huracans que han dificultat encara més el projecte i van comprometre seriosament la continuïtat de moltes de les cooperatives de la Xarxa.

Gràcies a la reformulació d'aquesta tercera fase del projecte, es va poder donar suport a les cooperatives amb matèries primeres per tal que poguessin reactivar-se i donar viabilitat a la seva tasca, reiniciant la producció i comercialització de pa en les seves diverses variants. Amb aquesta reformulació es va fer arribar un lot de matèries primeres amb caràcter d'urgència a les cooperatives.

L'equip d'INELSA també els ha orientat per fer front a la covid-19 i les ha guiat a l'hora d'implementar mesures per frenar els contagis.

La Xarxa ha actuat com a factor d'unió i solidaritat entre els seus membres i d'empoderament a les comunitats, que han reaccionat fent pinya al voltant de les cooperatives i els forns, que

sovint han estat l'únic mitjà de què disposaven per poder garantir aliments a les famílies. S'ha contribuït a augmentar l'autoestima de les beneficiàries i a promoure nous lideratges.

S'ha afavorit la inserció laboral a dos nivells: producció i comercialització. S'ha proveït formació i accés a preus assequibles a aliments saludables a les famílies i la comunitat; s'ha contribuït a l'empoderament de les dones; enfortit el teixit social i sindical; ampliat les oportunitats d'aprenentatge; i contribuït a prevenir riscos que dones i joves siguin captats per les "mares" i la delinqüència comuna.

Àmbit d'actuació: Foment de l'economia social

Socis locals: Central de Treballadors Democràtics (CTD) i Institut per un Nou El Salvador (INELSA).

Import total: 39.256,82 euros

Subvencions aprovades: 29.368,71 euros

Entitats finançadores: Ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú i Igualada

Durada: 1 de setembre de 2019 a 15 d'octubre de 2020.

Formació en igualtat, treball digne i salut reproductiva per a docents a El Salvador

Un greu problema a El Salvador és l'elevada xifra d'embarassos de nenes i adolescents que abandonen l'escolarització. Fins a finals del 2017, només el 27% de les escoles comptava amb plans d'educació sexual i tan sols el 7,8% dels mestres ha completat un curs bàsic en educació integral de sexualitat.

A pesar que el 59,8% dels centres diuen que coneixen els plans d'educació sexual i reproductiva, no es desenvolupen per la manca de docents i perquè culturalment no es veu l'embaràs de nenes com un problema. El mateix Ministeri Salut presenta dades que indiquen que de gener a juny del 2020, un total de 30.330 nenes de menys de 18 anys es van quedar embarassades.

Per això, amb aquest projecte es volia sensibilitzar, conscienciar, formar i incidir en els i les mestres organitzats i no organitzats en el Sindicat de Treballadors de l'Educació Salvadorenca (SITES) sobre els elements bàsics del treball en condicions dignes amb una perspectiva de gènere, que promoguéssin la igualtat i l'equitat de gènere i molt especialment en la salut sexual i reproductiva dirigida a joves i adolescents.

Les formacions es van complementar amb accions divulgatives dirigides tant a docents com a noies joves i adolescents sobre educació sexual reproductiva (ESR) per contribuir a la prevenció d'embarassos i abusos sexuals.

Una vegada finalitzat el projecte, el SITES continuarà divulgant i treballant els principis dels ODS, promovent els drets humans i laborals i, sobretot, la salut sexual reproductiva dins de les seves àrees d'influència.

La situació de confinament a El Salvador a causa de la pandèmia mundial provocada per la covid-19 i els estralls provocats per la tempesta tropical Amanda, han causat el tancament de les escoles, ha provocat que aquest projecte, dirigit a mestres i amb accions dins dels centres educatius, patís canvis tant en les activitats com en el calendari d'execució.

Les formacions al professorat s'han fet via telemàtica, la qual cosa va permetre que aquesta formació s'estengués a tot el país i no sols als tres municipis inicialment previstos.

També es crea i dissenya tota una campanya de sensibilització a través de les xarxes socials i pàgines web de l'Escola de Treball Digne i del sindicat de mestres SITES. En la campanya no sols es van facilitar dades estadístiques, també es van donar missatges i recomanacions dirigides als docents per afrontar aquesta problemàtica que afecta el seu alumnat.

En finalitzar el projecte, un total de 193 persones, entre docents i personal del sistema educatiu, havien participat en aquestes formacions, de les quals no totes pertanyien al sindicat (SITES). Paral·lelament a aquestes formacions telemàtiques es va desenvolupar una campanya a les xarxes socials de sensibilització dirigides, no sols a mestres, sinó especialment a joves i a les famílies, sobre l'impacte negatiu que causen els embarassos no desitjats de les nenes i joves en les seves famílies i a les comunitats. Aquesta campanya de divulgació va incidir en 1.000 persones.

Àmbit d'actuació: Foment dels drets laborals, enfortiment sindical, educació en salut sexual reproductiva

Socis locals: Institut per un Nou El Salvador (INELSA) i Sindicat de Treballadors de l'Educació Salvadorenca (SITES)

Import total: 10.474,22 euros

Subvencions aprovades: 6.559,33 euros

Entitats finançadores: Ajuntament de Lleida

Durada: 1 de gener 2020 a 15 de desembre de 2020

Suport d'emergència covid-19 a El Salvador

El projecte es va executar en zones vulnerables d'El Salvador que van rebre un fort impacte pel confinament arran de la pandèmia de covid-19, i que es va veure agreujada per la tempesta tropical Amanda i els huracans posteriors, que van posar en risc la continuïtat i viabilitat de les 23 cooperatives i forns solidaris de la Xarxa de Cooperatives pel Treball Digne que Sindicalistes Solidaris i INELSA havien impulsat a diferents poblacions arreu d'El Salvador, amb el suport de diverses administracions públiques catalanes. Tot plegat va impedir que les cooperatives seguissin produint i comercialitzant els seus productes.

Les cooperatives i forns solidaris donen feina a dones, amb preferència a mares solteres, joves i indígenes. Produeixen i comercialitzen pa i pastissos, fet que comporta un treball digne per a aquestes persones i una millor alimentació de les seves famílies i de la comunitat.

Aquest programa es va adreçar concretament a nou de les cooperatives: San Sebastián Salitrillo, cantón La Laguna; municipio d'El Congo, cantón el Portezuelo, i al municipi de Chalchupa, cantón las Flores; a Campamento, al municipi d'Acajutla, i a las Playitas, al municipi de Nahuizalco, i a Chalatenango, municipi de Teocinte. La resta de cooperatives de les 26 de la Xarxa de Cooperatives del Treball Digne també van rebre les ajudes, amb intervencions dutes a terme amb altres administracions catalanes.

Aquest projecte va tenir tres potes: dotar de matèries primeres a les nou cooperatives per garantir-ne la continuïtat; dotar a les cooperatives de kits sanitaris individuals (mascaretes, gel hidroalcohòlic, sabó de mans...) i comunitaris (desinfectants, termòmetres, hidrogel...) per contribuir a frenar el contagi entre les persones beneficiàries, les famílies i la comunitat; i xerrades informatives de com prevenir el contagi de la covid-19, complementades amb díptics sobre les mesures de seguretat i higiene. Aquesta última pota va ser important, ja que moltes d'aquestes comunitats no havien rebut cap mena d'informació ni de suport de les administracions.

La primera acció va ser visitar les cooperatives per interessar-se i saber de primera mà quina era la situació de les famílies i la comunitat. Posteriorment es van visitar diverses empreses comercialitzadores per tal de negociar i garantir el preu de les matèries primeres i productes d'higiene.

Cal dir que es van donar situacions d'abusos de preus i un cert mercat negre d'aquests productes. El problema de desproveïment de productes va provocar augments desproporcionats dels preus de les matèries primeres i productes sanitaris i d'higiene, i va arribar a suposar unes pujades de fins al 300% del preu normal de mercat. Trobar els productes necessaris i negociar-ne un preu assequible va portar un cert temps i esforç suplementari a l'equip del projecte.

Una vegada adquirits les matèries primeres i els materials pels kits individuals i col·lectius es van empaquetar per tal d'evitar-ne la manipulació a les comunitats. En determinades poblacions es va haver d'esperar un temps a lliurar-los els materials, ja que algunes de les comunitats beneficiàries estaven contagiades de covid-19; finalment, però, es va poder fer i sortosament no hi va haver cap defunció.

Per reactivar la producció es van lliurar les matèries primeres següents: farina suau i de força, caixes de mantega, caixes de margarina, bosses de paper d'enfornar, caixes de llevat, sucre, gelea reial de pinya, sèsam, bosses de farina d'arròs i de cacau.

Els kits comunitaris eren de mascaretes sanitàries, gel hidroalcohòlic, termòmetres i lleixiu. Els kits individuals, mascaretes, gel hidroalcohòlic, sabó de mans i d'altres usos.

Avui, les beneficiàries, les seves famílies i les comunitats estan més ben preparades per enfrontar-se al rebrot de la covid-19 que ha d'arribar properament a la zona, i tenen recursos per no aturar la producció i poder comercialitzar els productes durant aquests mesos. No obstant això, caldrà seguir molt atents a l'evolució de la pandèmia, ja que les cooperatives segueixen estant en una posició fràgil.

Àmbit d'actuació: Foment de l'economia social

Socis locals: Central de Treballadors Democràtics (CTD) i Institut per un Nou El Salvador (INELSA).

Import total: 30.952,86 euros

Subvencions aprovades: 15.265 euros

Entitats finançadores: Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Durada: 1 d'octubre a 31 de desembre de 2020

Suport d'emergència a les Cooperatives pel Treball Digne de la regió oriental i les seves comunitats arran de la covid-19 i la tempesta Amanda

Arran de la situació generada per la pandèmia de la covid-19 i del confinament de la població, les Cooperatives pel treball digne a El Salvador van haver d'aturar l'activitat. La situació es va veure agreujada per la tempesta tropical Amanda, i els posteriors huracans Etha i Iotha, que van castigar especialment la zona oriental del país. Aquesta zona és sobre la qual ha actuat aquest projecte.

La situació posava en greu perill la continuïtat de les cooperatives i per això es va posar en marxa aquest projecte d'emergència, que ha fet possible dotar-les de matèries primeres (farina, sucre, llevat...) i gas propà, i de material sanitari, d'higiene i protecció (mascaretes, sabons, gel hidroalcohòlic...), que ha permès alleugerir la situació i donar-les una empenta important per garantir-ne la supervivència.

Les quatre cooperatives d'elaboració de pa i pastissos seleccionades com a beneficiàries d'aquest projecte són el cantón Peña, situat al municipi de Jiquilisco, el cantón la Confianza, a San Miguel, i les poblacions de Meanguera i Huizúcar, que van veure's molt afectades pel confinament i el desabastiment de productes bàsics.

Cal destacar que la majoria de comunitats d'El Salvador no van rebre ni han rebut a hores d'ara cap mena d'informació ni indicacions per protegir-se del coronavirus. No hi ha hagut cap campanya educativa massiva de prevenció ni es van distribuir articles sanitaris.

D'aquesta manera, el projecte no només ha contribuït a donar continuïtat a les activitats productives de les cooperatives beneficiàries, també a informar-ne els membres sobre les mesures per evitar encomanar-se de coronavirus i dotar-les d'articles d'higiene i prevenció de la pandèmia perquè puguin treballar en condicions de seguretat i protegir-se i protegir les seves famílies i les comunitats en general.

Avui, les beneficiàries, les seves famílies i les comunitats estan més ben preparades per enfrontar-se al rebrot de la covid-19 que ha d'arribar aviat a la zona i tenen recursos per no aturar la producció i poder comercialitzar els productes durant aquests mesos.

Àmbit d'actuació: Foment de l'economia social

Socis locals: Central de Treballadors Democràtics (CTD) i Institut per un Nou El Salvador (INELSA).

Import total: 6.188 euros

Subvencions aprovades: 3.000 euros

Entitats finançadores: Ajuntaments Sant Andreu de la Barca

Durada: 1 de setembre a 31 de desembre de 2020

Suport a la Xarxa de cooperatives pel Treball Digne a El Salvador

La situació provocada per la pandèmia de la covid-19 posava en perill la continuïtat de les 24 cooperatives que es van anar creant des de 2017 a El Salvador, gràcies al suport de diferents administracions. Aquestes cooperatives especialitzades en fleca i confiteria eren el resultat del Projecte de Xarxa de Cooperatives per al Treball Decent a El Salvador, i han generat llocs de treball digne, principalment dirigits a dones, joves i mares solteres, i han contribuït a millorar la situació alimentària de les famílies i les comunitats on es troben.

Amb el confinament, les cooperatives van sofrir un desproveïment de productes bàsics que va dificultar produir i comercialitzar els seus productes de manera regular, per la qual cosa moltes famílies van tenir dificultats per garantir aliment per als seus fills i va posar en perill la continuïtat de les cooperatives. Per tant, era urgent dotar-los de matèries primeres que garantissin la viabilitat a les cooperatives i poguessin continuar produint i comercialitzant pa.

També es va detectar que la majoria de comunitats on estaven les cooperatives no havien rebut cap mena d'informació per protegir-se del virus, ni tampoc se'ls havia distribuït cap material sanitari. Algunes dones integrants de les cooperatives es van contagiar de covid-19, tot i que, afortunadament, totes ho van superar.

Així que el projecte va tenir dos components: la dotació d'inputs i matèries primeres perquè les cooperatives poguessin produir i comercialitzar pa i els seus derivats, i amb això donar-los viabilitat; i el lliurament a les beneficiàries de cada cooperativa d'uns kits individuals i comunitaris amb productes de neteja i protecció acompanyats d'un fullet informatiu amb les mesures sanitàries i consells per contribuir a frenar el contagi de covid-19 tant a les beneficiàries com a la comunitat en general.

Les cooperatives beneficiàries van ser: Cantón Las Flores (Santa Ana), El Campamento (Sonsonate), El Congo (Santa Ana), El Pozuelo (Santa Ana), Huizúcar (La libertad), Los Peña (Jiquilisco), Jocoaitique (Morazán), La Confianza (San Miquel), La Fuente (Tonacatepeque), La Poza (Tonacatepeque), Nahuizalco (Sonsonate), Plan de la Laguna (Santa Ana), El Portezuelo, Playitas (Sonsonate), San Marcos (San Salvador), San Miquel Tepezontes (La Paz), San Salvador, San Sebastián Saltrillo (Santa Ana), Santa Ana, Santa Cruz Michapa (La Paz), Santiago Nonualco (La Paz), La Caja (Suchitoto), El Teocinte (Chalatenango) i Los Blancos (San Luís Herradura)

Àmbit d'actuació: Foment de l'economia social

Socis locals: Central de Treballadors Democràtics (CTD) i Institut per un Nou El Salvador (INELSA).

Import total: 8.983.04 euros

Subvencions aprovades: 6.350 euros

Entitats finançadores: Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Durada: 1 al 31 de desembre de 2020

ÀREA MEDITERRÀNIA

Dona, igualtat i treball digne, Marroc 2019-22 (fase I)

En aquest projecte triennal, ens proposem enfortir el paper de les dones en tres àmbits: la societat, el sindicat i el lloc de treball. Aquest projecte neix de les reflexions i conclusions que més de setanta dones sindicalistes van aportar durant dos fòrums de dones que es van dur a terme durant el mes d'octubre de 2018 a les ciutats de Casablanca i Mohammedia.

En aquest fòrum es va constatar que les treballadores marroquines militen als sindicats, però pràcticament no participen en els òrgans executius. Això té diverses causes, tant culturals com religioses, però en les conclusions dels fòrums en destacaven tres: la submissió endèmica envers els homes, la falta de confiança en elles mateixes i el masclisme.

La primera acció d'aquest projecte ha estat davant del Plenari del Consell Nacional d'ambdós sindicats, mostrant així el compromís del màxim òrgan de direcció en l'objectiu d'apoderar les dones dins la vida sindical.

Posteriorment, s'han preparat els materials formatius que han servit per dur a terme les formacions entre diferents estaments sindicals (compostos majoritàriament per homes) per tal de conscienciar-los i trobar eines per incorporar les dones en llocs de responsabilitat de les executives sindicals.

En aquesta primera fase s'ha aconseguit l'impuls de secretaries de la dona dins les organitzacions sindicals participants en el projecte, tant a nivell sectorial com territorial; concretament, s'ha constituït 25 Secretaries de la Dona.

Posteriorment, s'han fet cursos monogràfics entre treballadores i delegades, principalment a la seu de l'Escola del Treball Digne de Tetuan, que s'ha centrat a formar-les en tota classe de normativa referent a l'apoderament de la dona, donant-les unes pautes bàsiques en allò que es refereix a la defensa dels drets de les dones i encaminades a formar dones perquè puguin assessorar i promoure un treball digne, sense discriminació per raons de gènere dins de les empreses. S'ha promogut una Xarxa de Dones que treballin en la informació i puguin ajudar altres dones a denunciar les vulneracions i/o agressions que pateixin.

Durant aquest període s'han fet 45 formacions i 2 accions adreçades a empoderar i crear debat entre els participants. Hi han participat un total de 1.240 persones, de les quals 936 (75,48%) eren dones i 304 homes (24,52%). La considerable participació de dones ve donada perquè es va convidar a participar, junt amb les executives, les dones més actives i predisposades a participar de cada sector i regió.

Cal destacar que s'han pogut fer totes aquestes formacions gràcies a la pròrroga del projecte, ja que amb el confinament per la pandèmia de covid-19 van quedar aturades.

Àmbit d'actuació: Enfortiment sindical i social, promoció dels drets humans laborals i de gènere

Socis locals: Federació de Sindicats Democràtics (FSD) i Confederació Democràtica del Treball (CDT)

Import total: 81.845,88 euros

Subvencions aprovades: 67.070,23 euros

Entitats finançadores: Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, Ajuntament de Sabadell, Ajuntament de Terrassa, Ajuntament del Prat de Llobregat, Ajuntament de Gavà i Ajuntament de Viladecans

Durada: 1 de maig de 2019 al 30 de juny de 2020

Joves i treball digne al Marroc 2019-2022 (fase I)

Aquest és un projecte que pretén donar veu i fomentar la participació de la joventut a la societat i al sindicat perquè tinguin el paper que els correspon i incorporar-los a la vida sindical. Es formarà els i les joves en drets humans, legislació, drets laborals i en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment quant al treball digne. També es faran campanyes de sensibilització al carrer i a les empreses.

La situació dels i les joves al Marroc és d'alta vulnerabilitat a causa de problemes estructurals al país, que els deixa en un espai indefinit sense accés a la formació ni al món del treball. Els joves representen el 35% de la població marroquina, però les polítiques governamentals els ignoren i no tenen en compte les seves necessitats i aspiracions, cosa que produeix un desencantament que els porta a plantejar-se la immigració cap a Europa.

Els joves triguen molt a incorporar-se al mercat laboral i quan ho fan és en situacions altament precàries. Això també fa que la participació dels joves en el món sindical sigui molt minsa i tardana, i que les estructures sindicals envelleixin i perdin tota l'energia que el jovent pot aportar a la vida sindical.

El projecte *Joves i Treball Digne al Marroc 2019-2022* s'ha realitzat en tot el territori del país. En una primera activitat s'han format 28 persones pertanyents a 25 regions i del secretariat de joves de la CDT, així com en tres sectors productius, en una doble jornada formativa a la ciutat de Casablanca. Posteriorment es repeteixen aquestes formacions a cadascuna de les regions i sectors. En total s'han dut a terme 17 cursos, en els quals han participat 337 persones; d'aquests 246 han sigut homes, el 73%, i 91 dones, el 27%.

Per visualitzar els i les joves i empoderar-los davant la societat, s'han editat cartells i díptics per dur a terme accions al carrer i en els polígons industrials coincidint amb el Dia del Treball Digne (7 d'octubre) i per al 1r de Maig, però això últim no va ser possible per la pandèmia de covid-19.

El projecte, en la seva primera fase ha aconseguit que s'hagin constituït Secretaries de Joventut en totes les regions del país de les organitzacions sindicals participants, així el jovent podrà lluitar pels seus drets coordinadament a tot el país.

A causa de la covid-19, el govern marroquí va decretar durant mesos el confinament total de la població i posteriorment restriccions en la celebració de reunions, formacions i trobades. Les activitats previstes en el projecte s'han vist alterades. S'ha decidit continuar amb la formació de manera telemàtica, amb la creació d'una pàgina web per part de l'Escola pel Treball Digne del Marroc a Tetuan que farà costat a la formació dels joves marroquins.

Aquesta situació provocada per la pandèmia ha fet aflorar un gran problema al qual s'enfronta la societat marroquina en general, la bretxa digital.

Àmbit d'actuació: Enfortiment sindical i social, promoció dels drets humans laborals i de gènere.

Socis locals: Confederació Democràtica del Treball (CDT)

Import total: 28.723,53 euros

Subvencions aprovades: 17.416,77 euros

Entitats finançadores: Ajuntaments de Sant Feliu i Granollers

Durada: 1 de setembre de 2019 al 15 de novembre de 2020

CATALUNYA

Pla d'Acció per una Educació Transformadora per una Ciutadania Global a la província de Barcelona, Fase II

L'educació transformadora per a la ciutadania global basada en la sensibilització, educació-formació, recerca i mobilització socials és la base d'aquest projecte, que vol acostar el coneixement i el debat entre la població per aconseguir una ciutadania crítica, solidària, coneixedora, compromesa en la defensa dels drets humans i activa.

Aquest Pla incideix a través d'exposicions, publicacions, accions i actes divulgatius en la sensibilització de la població a contribuir en la construcció d'una ciutadania conscient, formada, crítica, activa i mobilitzada per transformar les relacions estructurals que provoquen les injustícies globals. Fomentar el debat entre la població en general i especialment entre els treballadors i treballadores sobre les desigualtats existents. Consta de les activitats següents:

EXPOSICIONS

- **“ODS: reptes compartits”**: exposició pensada per acostar la ciutadania als objectius de desenvolupament sostenible impulsats per l'ONU d'una manera planera i àgil, i que visualitzi que amb uns petits canvis en la vida quotidiana es pot contribuir a millorar la situació tant a nivell local com global.
- **“A pie de Valla. Frontera Sur”**: exposició amb imatges del fotoperiodista J. Antonio Sempere que van ser preses durant l'any 2016 i ens mostren imatges d'aquells que intenten saltar la tanca de la davantera sud a la recerca d'oportunitats d'una vida millor. Trobem imatges dels campaments en territori marroquí, de la tanca i dels centres d'internament en l'Estat espanyol.
- **“El invierno serbio”**: exposició del fotoperiodista J. Antonio Sempere que ens mostra el treball realitzat durant els dos últims anys en els camps de refugiats serbis. En aquesta mostra fotogràfica, trobem imatges de les dures condicions de vida en què sobreviuen homes, dones i nens que intenten arribar a Europa a través del país serbi.
- **“Treball digne?”**: exposició que explica d'una manera simpàtica i molt visual que és el treball digne, de la mà del personatge principal, una emoticona anomenada Digne. L'objectiu de l'exposició és explicar l'ODS 8 (Objectiu de Desenvolupament sostenible) i conèixer quins són els principis bàsics d'aquest dret universal, quina és la seva situació al món, els principals col·lectius mancats de treball digne i algunes vulneracions que pateixen treballadors i treballadores de casa nostra i una panoràmica de quina opinió en tenen depenent d'on viuen.

A conseqüència de la pandèmia de la covid-19 s'han hagut de suspendre la majoria de les exposicions programades i s'han reconvertit en exposicions virtuals; “A pie de Valla. Frontera

Sur”, “El invierno serbio” han estat les primeres a incorporar a la nostra sala virtual, i “ODS: reptes compartits”, s’ha reconvertit en 17 càpsules amb cadascun dels ODS.

PUBLICACIONS

- **Enrotlla’t amb els ODS.** Llibre il·lustrat dirigit a nois i noies de 3r i 4t d'ESO en què s'expliquen els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i que té com a objectiu donar a conèixer, sensibilitzar i educar els joves i nens en els valors de la solidaritat per tal de proveir la ciutadania crítica del futur. Aquest llibre va acompanyat d'un material pedagògic perquè educadors, docents i famílies puguin aprofundir en els seus continguts.
- **Revista SUD.** Publicació que s’ha consolidat, que va néixer el 2001 amb la voluntat de contribuir a difondre les accions en matèria de cooperació sindical que es realitzen, i com un instrument de reivindicació de polítiques internacionalistes i solidàries. En aquest número 24, el tema central ha estat la covid-19.

PRESENTACIONS

- **Abecedari de la Solidaritat** és un llibre de conscienciació i sensibilització dirigit a nois i noies de 5è i 6è de primària i de 1r i 2n de l'ESO. Es tracta d’un llibre il·lustrat i imprès en color on cadascuna de les lletres de l'abecedari s'associa als drets humans i/o a un valor lligat a la solidaritat, la igualtat i la cooperació. Aquest llibre va acompanyat d'una programació didàctica inclusiva en la diversitat per ser desenvolupada a les aules. Se n'ha fet presentacions, la majoria virtuals a causa de la pandèmia de la covid-19, en diferents municipis de la província de Barcelona.

ACCIONS DE DIFUSIÓ

- **Enviament de 4 números de l’Infocooperació,** butlletí informatiu trimestral que reben els afiliats i afiliades de la UGT de Catalunya.
- **Difusió d'activitats a través de les xarxes socials.**

Som presents en la pàgina web de l'entitat (sindicalistessolidaris.org) i des dels diferents comptes de Sindicalistes Solidaris en les xarxes socials (Facebook: www.facebook.com/josepcomaposada.96 Twitter: [@sindicalistes](https://twitter.com/sindicalistes), Instagram [@sindicalistessolidaris](https://www.instagram.com/sindicalistessolidaris)).

Àmbit d'actuació: Educació transformadora per una ciutadania global

Import total: 71.246,97 euros

Subvencions aprovades: 51.840,00 euros

Entitats finançadores: Diputació de Barcelona

Durada: 1 de gener a 31 de desembre de 2020

Edició del llibre *IMPLICA'T AMB ELS ODS*

L'objectiu és difondre i donar a conèixer els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) aprovats per Nacions Unides l'any 2015 entre la població en general i fent una especial èmfasi en allò que des del món de les empreses i des del sindicalisme es pot fer per assolir-los.

Per la necessitat d'implicar la ciutadania perquè faci seus aquests objectius, finalment el llibre es titula *IMPLICA'T AMB ELS ODS*, on a més d'una explicació de cadascun dels objectius, es donen algunes idees pràctiques de com individualment o col·lectivament podem contribuir a la consecució dels diferents i objectius.

Implica't amb els ODS és un llibre de 73 pàgines, amb una portada impactant on en 17 capítols s'expliquen els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) d'una manera diferent, senzilla i clara. En cadascun d'ells hi trobarem una fotografia il·lustrativa, una explicació que comença amb una història, poema o llegenda, les dades estadístiques actuals que ens apropen a la nostra realitat i a la realitat mundial i exemples pràctics de les coses que podem fer forma individual i de forma col·lectiva des de les empreses.

Els continguts han estat elaborats per un equip format per tècnics i tècniques de medi ambient, mobilitat, equitat de gènere, polítiques internacionals, socials, sindicals, salut, educació, etc., per aconseguir, d'una manera gràfica, atractiva, entenedora i poc feixuga i on tothom podrà trobar algunes idees per portar a la pràctica.

Amb el llibre volem sumar esforços implicant-hi també el món sindical i de les empreses, amb accions que des d'aquest àmbit també són necessàries i importants de tirar endavant els objectius marcats per Nacions Unides. Proposem accions que incentiven la cooperació entre els agents sindicals i els treballadors i treballadores i les empreses.

També pot ser una eina útil per als més joves, que hi trobaran, d'una manera senzilla i didàctica, petites coses que poden incorporar en els seus hàbits de lleure, transport i dins de les seves rutines diàries ja sigui a la seva llar com a l'escola.

Àmbit d'actuació: Educació per a l'educació transformadora per una ciutadania global

Import total: 13.280,37 euros

Subvenciones aprovades: 9.000,00 euros

Entitats finançadores: Ajuntaments de Granollers, Terrassa i el Prat de Llobregat

Durada: 1 de maig de 2020 a 30 de desembre de 2020

PROJECTES ACTUALS

AMÈRICA CENTRAL

Xarxa d'Agents pel Treball Digne a El Salvador

El projecte consisteix a enfortir la Xarxa d'Agents pel Treball Digne a El Salvador. L'activitat central és contribuir a crear una cultura del treball digne entre les treballadores i treballadors, joves i dones, amb l'objectiu de potenciar i ampliar el teixit sindical i social. La iniciativa de crear aquesta xarxa va sorgir de les reflexions i necessitats que la màxima quantitat de treballadors coneguessin els seus drets per fer el seu el treball en condicions dignes i al mateix temps tinguin les eines per aconseguir-lo.

Durant el 2019, amb fons propis del sindicat, es va donar formació específica a deu agents sobre el treball digne. Posteriorment, al llarg de 2020, aquests deu agents pel Treball Digne es van convertir en agents dinamitzadors i van executar 113 accions en el territori, com ara: organització d'assemblees sectorials de caràcter informatiu, distribució de material divulgatiu, realització de sessions de sensibilització i formació per motivar els participants perquè es vagin organitzant per enfortir les seves organitzacions amb una participació més activa. Incentivar i acompanyar els treballadors i treballadores en l'organització i realització de diferents accions en funció dels seus interessos, i que estiguin relacionades en l'exigència de condicions més dignes en el món del treball, prestacions socials, salaris dignes, contractes col·lectius, estabilitat laboral, etc.

Aquests agents van contribuir a divulgar i promoure el treball digne tant entre les organitzacions sindicals com entre les socials i entre les associacions de dones, joves i comunals i població en general.

A continuació es van dur a terme 14 tallers de formació orientats a membres de sindicats i associacions de dones, amb un total de 223 participants prèviament seleccionats i dels qui es van tenir en compte les seves habilitats i capacitats perquè més endavant puguin traslladar els seus coneixements a la xarxa d'agents. En total hi van participar 114 dones i 109 homes.

Amb els tallers de capacitació es van brindar coneixements sobre el treball digne i es va dotar d'eines per lluitar per la dignificació del treball, alhora que es va reflexionar i analitzar la problemàtica de cada sector i la importància de l'aplicabilitat del treball digne com a instrument de lluita en el context polític, econòmic i social del país.

També es van editar materials didàctics sobre el treball digne, que va permetre arribar a més sectors de la població i a més quantitat de llocs com centres de treball, centres d'estudis, places públiques, mercats municipals, centres comercials, comunitats suburbanes, etc., amb la

qual cosa s'aconsegueix estendre el treball territorialment i es contribueix a crear una cultura de diàleg del treball digne.

També es va crear un servei d'assessorament jurídic que va canalitzar la defensa i protecció dels treballadors i treballadores. En aquest àmbit es van dur a terme per part de l'assessoria jurídica diverses accions, com per exemple assessorar un grup treballadors acomiadats; assessoria a treballadors aglutinats en sectors, assessoria davant el Ministeri de Treball per discutir plataformes reivindicatives per resoldre problemes de caràcter laboral, creació de noves seccions sindicals.

Àmbit d'actuació: Enfortiment sindical i drets laborals. Promoure el treball digne

Socis locals: Instituto por un Nuevo El Salvador (INELSA)

Import total: 26.183,85 euros

Subvencions aprovades: 16.157.27 euros

Entitats finançadores: Ajuntament d'Esplugues de Llobregat i Ajuntament de Granollers

Durada: 15 de gener de 2020 al 14 de gener de 2021

Empoderament de les dones i treball digne a les maquiles de Soyapango i Sant Martín a El Salvador

L'objectiu és donar formació i informació en treball digne, drets humans i laborals, salut sexual reproductiva i equitat de gènere a dones treballadores de les maquiles de la zona i que siguin corretja de transmissió amb la resta de companyes.

Les maquiles són empreses que es creen en zones franques dels països pobres. Els treballadors de les maquiles generalment són dones o adolescents que pateixen una autèntica explotació laboral: la imposició d'objectius arbitraris, violència sexual, maltractaments, humiliacions, hores extres obligatòries, alts nivells d'estrès, etc.

Es faran 26 cursos i grups de dinamització sobre drets laborals i es formarà un grup d'activistes encarregades de fer les accions de difusió, acompanyament i assessorament entre les seves companyes de feina a les maquiles. També seran les encarregades de fer les denúncies i la reivindicació entre les treballadores de les maquiles i les autoritats quan correspongui.

També es farà una formació entre les dones d'educació sexual reproductiva, ja que els embarassos no desitjats, principalment de nenes i adolescents, han arribat a unes xifres alarmants. Aquest tipus de formació és completament tabú dins del país encara que és una formació necessària, que les dones demanen i que pràcticament ningú no ofereix.

No obstant això, conscients del risc que poden tenir de quedar-se sense lloc de treball si defensen els drets del col·lectiu de treballadors de les maquiles, s'ha previst donar-los una sortida dins de l'economia social i del treball digne a través de la creació de dues cooperatives de pa i pastisseria.

Aquestes cooperatives també garanteixen l'accés a la població d'uns productes nutritius i saludables a un preu just. Part dels guanys de les cooperatives es revertirà en benefici de les mateixes comunitats, fent costat a la creació i/o arranjanament d'infraestructures comunals i invertint en serveis d'educació pels nens i de salut per a tots els seus membres.

Àmbit d'actuació: Enfortiment d'organitzacions sindicals, promoció dels drets humans laborals i de gènere, foment de l'economia social

Socis locals: Instituto por un Nuevo El Salvador (INELSA). Federació Sindical de Treballadors per la Justícia social (FESTRAJUSAL) i SIDICOM

Import total: 47.450,60 euros

Subvencions aprovades: 39.790,64 euros

Entitats finançadores: Ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú i Igualada

Durada: 15 d'octubre de 2020 a 14 d'octubre de 2021

Empoderament de les dones i treball digne a les maquiles d'El Salvador

El projecte vol crear un “espai dona” on es donarà formació en treball digne, drets humans i laborals, educació sexual reproductiva i equitat de gènere, per pal·liar les greus violacions de drets laborals, discriminació i assetjament sexual que pateixen les treballadores de les maquiles salvadorenques. A El Salvador, els col·lectius que més pateixen la falta de treball digne són les dones i els joves i, en particular, les treballadores de les maquiles.

Es faran activitats de sensibilització, informació, capacitació, divulgació i assessorament a treballadores i extreballadores de les maquiles per fomentar entre elles la cultura de la defensa de l'exercici dels seus drets i la demanda i denúncia davant les instàncies corresponents. Es dissenyaran una sèrie de fullets informatius específics. Un sobre la situació de les treballadores a les maquiles; un altre sobre els drets que tenen sota l'empara de la Constitució i el Codi del Treball; i sobre educació sexual reproductiva.

La formació es farà a poblacions limítrofes a les zones franques, llocs de residència de les treballadores per tal d'evitar perills i represàlies per part de les empreses i per evitar desplaçaments costosos en diners i temps, ja que la major part de les formacions es fan en dissabte i principalment en diumenge, que són les jornades de descans de les beneficiàries. Finalment, amb aquesta activitat tindrem 120 dones formades i amb coneixements que podran informar i assessorar altres treballadores de les seves fàbriques i/o comunitats. Per tant, el ressò d'aquesta formació arribarà més enllà de les participants.

En una segona part, es promourà la creació de cooperatives de treball socialment responsable per a les treballadores que han estat expulsades del mercat laboral de les maquiles. Les cooperatives produiran pa i rebosteria. Tres grups de dones rebran formació en pastisseria i rebosteria per introduir-les dins el mercat de l'economia social i responsable. Després de la formació, tindran l'oportunitat de crear una cooperativa partint del forn que se'ls cedirà, i guanyar-se la vida millorant l'alimentació de les seves famílies i de la comunitat.

Aquestes tres cooperatives que sorgiran s'incorporaran amb ple dret a la Xarxa de Cooperatives pel Treball Digne que INELSA i Sindicalistes han promogut al país i que actualment funcionen i reben el suport de les entitats promotores.

Àmbit d'actuació: Enfortiment d'organitzacions sindicals, promoció dels drets humans laborals i de gènere, foment de l'economia social

Socis locals: Instituto por un Nuevo El Salvador (INELSA). Federación Sindical de Trabajadores por la Justicia social (FESTRAJUSAL) i SIDICOM

Import total: 72.465 euros

Subvencions aprovades: 56.685 euros

Entitats finançadores: Ajuntament de Barcelona

Durada: 10 de desembre de 2020 a 14 de desembre de 2021

ÀREA MEDITERRÀNIA**Dona, Igualtat i Treball Digne. Marroc. Fase II**

Aquest projecte és la segona fase d'un projecte triennal que va sorgir de la necessitat d'enfortir el paper de les dones en tres àmbits: la societat, el sindicat i el lloc de treball. Al fòrum de dones, que es van dur a terme durant el mes d'octubre de 2018 a les ciutats de Casablanca i Mohammedia, es va constatar que les treballadores marroquines militen als sindicats, però pràcticament no participen en els òrgans executius. Això té diverses causes, tant culturals com religioses, però en les conclusions dels fòrums en destacaven tres: la submissió endèmica envers els homes, la falta de confiança en elles mateixes, i el masclisme.

En aquesta segona fase es faran dues formacions de formadors per tal que aquestes repeteixin les formacions i accions a les regions i sectors seleccionats. Les formacions que es duran a terme a l'Escola del Treball Digne, se centraran en drets humans, democratització i participació, drets laborals i legislació, violència de gènere... tenen un caràcter de gènere, buscant l'apoderament de les dones alhora que es promou el seu dret a intervenir en els estaments sindicals, majoritàriament formats per homes.

A les formacions hi ha prevista la participació d'homes, que ja per l'actual configuració de les organitzacions sindicals és fonamental fer un treball amb els homes que han de ser a la llarga còmplices perquè es compleixin els cànons de paritat.

Es faran 55 cursos de formació adreçats a dones i a membres d'executives sectorials i territorials; 20 cursos de formació específica i especialitzada per a l'empoderament de les dones; i 6 seminaris regionals presencials sobre el dret de les dones en la protecció sanitària.

També es van editar materials de difusió per fer-los arribar als centres de treball i als treballadors i treballadores en general, amb pautes bàsiques en allò que es refereix a la defensa dels drets de les dones. Es crearan grups de dones a les zones industrials de Marrakech, Fes i Tànger perquè portin les reivindicacions i formació a peu d'empresa.

Les activitats de mobilització al carrer previstes seran només 15 a causa de les restriccions per reunir gent al carrer.

Àmbit d'actuació: Enfortiment sindical i social, promoció dels drets humans laborals i de gènere

Socis locals: Federació de Sindicats Democràtics (FSD), Confederació Democràtica del Treball (CDT)

Import total: 90.690,64 euros

Subvencions aprovades: 77.615,64 euros

Entitats finançadores: Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, Ajuntament de Sabadell, Ajuntament de Terrassa, Ajuntament del Prat de Llobregat, Ajuntament de Gavà, Ajuntament de Viladecans i Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Durada: 1 de juliol de 2020 al 30 de juny de 2021

Joves i Treball Digne. Marroc 2019-2020. Fase II

Aquest és un projecte integral que es realitza a tot el territori del país i que respon a la necessitat d'empoderament dels joves, que al Marroc es troben en una situació d'alta vulnerabilitat sense accés a la formació ni al món laboral i, quan ho fan, és amb un alt nivell de precarietat.

Això fa que la participació dels joves en el món sindical sigui molt minsa, i les estructures sindicals, molt envellides, perdin tota l'energia que el jovent podria aportar a la vida sindical.

A la finalització del programa, les organitzacions sindicals participants comptaran amb secretaries de joventut a totes les regions i tindran constituïts grups de joves que lluitin pels seus drets de forma coordinada a tot el país.

Les activitats previstes, en un primer moment, han estat la preparació dels materials pedagògics, reunions organitzatives i programació de les conferències i seminaris que impartiran les Secretaries regionals i sectorials sorgides de la primera fase. Es farà una formació de formadors i 10 cursos presencials sobre drets humans i laborals, els principis del treball digne amb perspectiva de gènere i 5 cursos telemàtics sobre com desenvolupar habilitats en els diferents suports comunicatius i l'ús de tècniques per difondre informació per al jovent i del treball digne a les xarxes socials. També es faran accions al carrer i en zones industrials, a més de 8 seminaris de sensibilització al voltant de temàtiques d'interès social i laboral que preocupen el jovent.

D'aquest programa, se'n podran beneficiar de forma directa 971 joves, dels quals almenys 245 seran dones. Indirectament se'n beneficiaran la resta de joves de la CDT i tothom qui participi en les accions al carrer i en polígons industrials i a través dels cercles d'amistat o l'associacionisme.

Àmbit d'actuació: Enfortiment sindical i social, promoció dels drets humans laborals i de gènere

Socis locals: Confederació Democràtica del Treball (CDT)

Import total: 27.382 euros

Subvencions aprovades: 21.050 euros

Entitats finançadores: Ajuntament de Sant Feliu i Ajuntament de Granollers

Durada: 1 de novembre de 2020 al 15 de novembre de 2021